

vzdihov, mnogo klicev po njem bo zamiralo v tem valovju, a ne zamre nikdar spomin nanj: za vekomaj stoji uvrščen v galeriji tistih slik, ki nam kažejo našega stanu najboljše može!

Pa ostani z mirom in pokojem, prijatelj, ti zlata duša! Tvoje besede so bila našim srcem semena, katerih sadove naj uživa do poznih vekov naše slovensko ljudstvo! Bog bodi s teboj! —

Pevci so zapeli „Nad zvezdami“, in nad Žumrom se je za vedno zagrnil grob!

Nadaljevalni tečaji za učitelje.

Na predlog dež. šol. sveta je ministrstvo dovolilo neko vsoto za nadaljevalne tečaje. Učiteljstvo je samo vneto za večjo naobrazbo in je to že dokazalo z nebrojnimi resolucijami, katere je sklenilo na zborovanjih raznih učit. društev. Kaj je vendar potem vzrok, da je učiteljstvo proti nadaljevalnim tečajem, kakršni se uvedejo pri nas. Misliti bi se utegnulo, da učiteljstvu ni dosti mar za stanovsko naobrazbo. Ne, to ni resnica, kar dokazuje to, da se mnogo učiteljev izraža, da bi se kaj radi udeležili takih tečajev, a pod temi pogoji ne, in to iz principa ne zaradi vzrokov, ki jih navedemo. Mislimo, da bo dobri stvari le koristilo, ako zvedo odločilni faktorji, kako misli in sodi učiteljstvo, izmed katerega bi se bil marsikdo iz zanimanja sam oglasil.

Denar je sveta vladar. Tudi učitelj ga mora imeti in najsi je še tako idealen, zakaj vkljub vsemu napredku sedanjega časa so tudi želodeci učiteljev in njihovih družin ostali tako konservativni in prozaični, da niso zadovoljni, da bi jih polnili samo z ideali. Napolniti jih moramo. Če bi pa v prodajalnici zahtevali kilogram kruha za toliko in toliko idealov — poslali bi po redarja, da nas odvede v opazovalnico na — Studenec. Za udeležnike kurza se je pa določilo za vsakega udeleženika 4 K na dan za hrano, prenočišče in vožnjo. Če pa rokodelce pošlje svojega navadnega delavca izven kraja na delo, mora mu plačati zanj 4—5 K in voznino ter mu dati prenočišče. To je vzrok, ki je povzročil dokaj nevolje med učiteljstvom, katerega se na ta način taksira pod navadno delavstvo. Čudna interpretacija §-a 55! Učiteljstvo je mnenja, da sodijo v take tečaje najprvo oni, ki niso dovršili učiteljskega in ki nimajo izpita učit. sposobnosti. Takih imamo na Kranjskem žalibog preveč. Ti bi bili morali biti kar exoffo komandirani. Glavo smemo postaviti, da ne bodo silili novomeških frančiškanov in enakih ljudi v kurz. Ako smejo ljudje brez vsakih didaktičnih študij poučevati, potem smo mi že toliko naobraženi v didaktiki, da nam ni treba takih kurzov, tako se glasi med učiteljstvom, in to dejstvo je odvrnilo marsikoga, da se ni priglasil, četudi je principijalno za večjo naobrazbo učiteljstva. Dokler bodo šolska oblastva smatrala za primerno, nastavljanje ljudi z dvema razredoma srednje šole za učitelje, je pravo učiteljstvo dosti poučeno v pedagogiki in didaktiki!

„Na Kranjskem se vedno večja pomanjkanje učiteljstva“, slišimo dan za dnevom. Kaj je temu vzrok, to ve že vsakdo, najbolj pa poklicani faktorji. Če je tem faktorjem napredek šole v resnici na srečo, v par letih je temu nedostatku pomagano. Dajte učiteljem kruha, in kmalu jih ne bo primanjkovalo. Če manjka (!) topov, jih brzo vlijo iz §-a 14. Tudi učiteljski kruh se da peči iz §-a 14, le pridenite mu kvasu,

namreč: resnične ljubezni za napredek šolstva! Izkušnja nas uči, da se iz §-a 14 vlivajo lahko topovi, delajo pravi pravcati živi vojaki itd. Učiteljstvo pa ni tako razvajeno, da bi mu ne ugajal kruh, pečen iz tega univerzalnega sredstva.

Ljudem drugih stanov se dovoljujejo v svrhu študij in višje naobrazbe dopusti (n. pr. na Štajerskem slovenski kurzi za sodne avskultante, ki se pa nikoli ne bodo naučili slovenščine), učiteljstvo naj se pa pari v najhujši vročini v zadelih sobah, namesto da bi počitnice porabljal za nabiranje novih moči, ki jih potrebuje v šolskem letu. Če hočemo biti že nad vse praktični, bodimo tudi v tem oziru. Poglejmo v prirodo! Tudi drevje bi lahko rodilo od konca oktobra do konca aprila še enkrat. Vendar mu modri stvarnik tega ni določil, ampak je v prirodi uvedel skoro polletne počitnice, in svet vendar še danes stoji. Sad pa, ki se izvabi z umetnostjo in prisiljenostjo v dobi prirodnih počitnic, nima pravega okusa in je svoji pravi vrednosti nasproti silno drag!

Še enkrat pravni zastopnik učiteljstva.

S člankom pod gorenjim naslovom je „Učiteljski Tovariš“ zadel struno, ki je zabrnala v sreih vsega učiteljstva, ki ima le trohice ponosa v sebi. Nešteto in neštetokrat bi bili že posamezni člani potrebovali pravnega zastopnika, in mnogo paragrafov bi se danes drugače tolmačilo, nego se to sedaj godi. Kolikokrat so se teptale pravice posameznikov, kolikokrat pravice vsega stanu, ker smo bili navezani le nase, ker nismo imeli pravnika, ki bi bil oblastvom z juridičnega stališča pojasnil zadeve. Koliko eksistenc je bilo že popolno uničenih, ker si niso upale nastopati, ali pa niso stvari prijele na pravem koncu, da so se v kaki formalni stvari nekoliko zadele ob §. Da, treba nam je pravnega zastopnika, ker se pogosto eden in isti § tolmači tekom leta celo dvakrat drugače. Zato hočemo navesti le en slučaj. Voditelj šole si ne sme dati sam dopusta, (niti preložiti ne sme šolskega dneva, četudi se gre za občni blagor vse dežele, na pr. na narodnogospodarskem polju). Če stori to, mu izreče dotično šolsko oblastvo grajo, lahko najstrožjo grajo. Drugi voditelj pa si kar pred pričetkom šolskega leta da dopust za vse leto, in sicer vsak teden po ves popoldan s tem, da strogo zaukaže podrejenemu učitelju, da ta prevzame v njegovem razredu nekaj ur. Ta učitelj se upre, in sedaj pravi § in z njim tudi c. kr. okrajni šolski svet: Če ne slušaš §-a 26. šolskega in učnega reda in se upiraš voditelju, boš discipliniran, dasi je ta voditelj kršil zakon v svoje zasebne namene. Prvi si ni krajšal pouka, ampak samo preložil ga je in je bil discipliniran, drugi učitelj pa bi bil skoro dobil odlikovanje zato, ker si je dal dopust kar za vse leto naprej na debelo. Roko na srce, čuvaji zakona! Ali ni to v nebo kričeča krivica! To je pa faktum in povedano le s kratkimi besedami, ker mogoče pridemo ob svojem času še na to afero, ki je važna za vesoljno učiteljstvo, in se bo bržkone v kratkem z njo bavilo vse avstrijsko učiteljstvo, ker baje pride celo pred upravno sodišče. Zakaj neki ne rekurira proti taki samovolji, bi kdo ugovarjal. To je lahko rečeno, a težje storjeno. Oglejmo si zgodovino takih rekurzov. Pravil nam je kolega o svojem rekurzu. V nekem odloku mu je bilo rečeno, da lahko v 14 dneh vloži rekurz. Svest si svoje pravice je res v postavnem roku vložil rekurz, in sicer dobro s §§ podprt rekurz.